

8.12.2024

Neuvotteleva virkamies Johanna Kari

Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden ja virka-avun maksullisuudesta vuonna 2025

Tausta

Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden ja virka-avun maksullisuudesta annetaan kalenterivuosittain. Asetuksessa on säädetty Poliisihallituksen, keskusrikospoliisin, Poliisiammattikorkeakoulun ja paikallispoliisin suoritteiden maksullisuudesta. Voimassa oleva sisäministeriön asetus (1124/2023) on tullut voimaan 1. tammikuuta 2024 ja on voimassa 31. päivään joulukuuta 2024 saakka.

Nyt ehdotetaan säädettäväksi uusi 1.1.2025 voimaan tuleva sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden ja virka-avun maksullisuudesta vuonna 2025, mutta asetuksen voimassaolo on normaalia kalenterivuositaisesta valmistelusta poiketen 30.6.2025 saakka.

Valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 1 momentin mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävän maksun tulee vastata suoritteen tuottamisesta aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo). Pykälän 2 momentin mukaan yhden tai useamman viranomaisen saman laatuista suoritteista voidaan määrätä samansuuruinen maksu silloinkin, kun suoritteen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset poikkeavat toisistaan. Tällaisen kiinteän maksun suuruutta määrättäessä on otettava huomioon suoritteiden keskimääräinen kokonaiskustannus.

Valtion maksuperustelain 6 §:n 3 momentin mukaan maksu voidaan määrätä perittäväksi yleisesti suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä, jos siihen terveyden- ja sairaanhoitoon, muihin sosiaalisiin tarkoituksiin, oikeudenhoitoon, ympäristönsuojeluun, koulutustoimintaan tai yleiseen kulttuuriin liittyvistä tai näihin verrattavista syistä on perusteltua syytä. Erityisestä syystä maksu voidaan määrätä tietyltä ryhmältä perittäväksi suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä. Erityisestä syystä maksu, joka muuten määrättäisiin suoritteen omakustannusarvoa vastaavaksi, saadaan määrätä tätä korkeammaksi.

Valtion maksuperustelain 7 §:n 1 momentin nojalla muiden kuin 6 §:ssä tarkoitettujen suoritteiden hinnoista päätetään liiketaloudellisin perustein.

Keskeinen sisältö

Ehdotettu sisäministeriön asetus vastaa pääosin rakenteeltaan ja sisällöltään voimassa olevaa asetusta poliisin suoritteiden ja virka-avun maksullisuudesta.

Asetuksen säännöksiin ehdotetaan seuraavia muutoksia:

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

295 480 171
358 295 480 171

916 044 635
+358 9 160 44635

kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi

Asetuksen 1 §:

Asetuksen 1 §:n soveltamisalaa koskevaan pykälään ehdotetaan kirjoitusteknistä muutosta. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi muotoon: Tässä asetuksessa säädetään Poliisihallituksen, keskusrikospoliisin, Poliisiammattikorkeakoulun ja paikallispoliisin, jäljempänä *poliisi*, suoritteiden ja virka-avun maksullisuudesta. Soveltamisalan sisältö ei muutu.

Asetuksen 4 §:n 3 momentti:

Asetuksen 4 §:n 3 momentin mukainen käräjäoikeudelta perittävä sen toimeksiannosta suoritettu haastetiedoksianto riita- tai hakemusasiassa ehdotetaan nostettavaksi 110 euroon (nykyinen 85 euroa). Kyseinen summa perustuu oikeusministeriön asetukseen tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista vuosina 2025–2027 ja sen valmisteluun.

Asetuksen 9 §:n 1 momentti:

Asetuksen 9 §:n 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi maininta *pyynnöstä hankittavista asiakirjoista*. Asiaa on selvitetty poliisin liiketaloudellisten suoritteiden kehittämisryhmässä vuosina 2023–2024. Hankittava asiakirja -nimikkeelle ei ole kirjattu yhtään suoritemaksua viimeisten kahdeksan vuoden aikana ja kehittämisryhmässä ei tunnistettu tilanteita, joissa sitä voitaisiin soveltaa.

Asetuksen 13 §:n 1 momentti:

Asetuksen 13 §:n 1 momentin voimaantuloa koskevaa pykälää ehdotetaan muutettavaksi valtiovarainministeriön lausunnosta johtuvista syistä siten, että asetus on voimassa normaalin kalenterivuoden sijaan 30.6.2025 saakka. Tämän jälkeen säädetään uusi asetus.

Muutostarpeet asetuksen liitteeseen ja sen maksutarkistukset

Lisättävät suoritteet

Uusi Poliisiammattikorkeakoulun suorite

Laissa yksityisistä turvallisuuspalveluista (1085/2015) säädetään vartijan ja järjestyksenvalvojan edellytyksistä pitää koiraa mukanaan tehtävissä. Lain 21 §:n 1 momentin mukaan koiran mukana pitämisen edellytyksenä vartioimistehtävissä on, että ohjaaja ja koira on hyväksytysti suorittanut Poliisiammattikorkeakoulun asettamat vaatimukset täyttävän tottelevaisuustarkastuksen. Lain 51 §:n 1 momentin mukaan koiran mukana pitämisen edellytyksenä järjestyksenvalvojatehtävissä on, että ohjaaja ja koira on hyväksytysti suorittanut Poliisiammattikorkeakoulun asettamat vaatimukset täyttävän tottelevaisuustarkastuksen. Lain 111 §:n 3 momentin mukaan Poliisiammattikorkeakoulu vahvistaa vartioimis- ja järjestyksenvalvojatehtävissä käytettävän koiran tottelevaisuustarkastuksen vaatimukset.

Poliisiammattikorkeakoulun uudeksi suoritteeksi esitetään yhteissuoritetta nimeltään *Vartioimis- ja järjestyksenvalvontatehtävään liittyvä tottelevaisuustarkastus*. Tottelevaisuustarkastuksen sisältö, vaatimukset ja toteutus ovat samanlaiset järjestyksenvalvojalle ja vartijalle Poliisiammattikorkeakoulun vuonna 2024 tekemän päätöksen mukaisesti. Päätös tottelevaisuustarkastuksesta vastaa nykyisellään paremmin lain sisältöä.

Tottelevaisuustarkastuksessa on mukana henkilöitä, jotka ilmoittautuvat samalla kertaa niin järjestyksenvalvojan kuin vartijan kokeeseen. Tottelevaisuustarkastus suoritetaan Poliisiammattikorkeakoulun Poliisikoiralaitoksella samalle koiralle vain yhden kerran ja ilmoittautumisten mukaan hyväksytystä suorituksesta saa todistuksen vartijan ja/tai järjestyksenvalvojan koiran tottelevaisuustarkastuksesta. Jos henkilö ilmoittautuu kumpaankin

kokeeseen ja suorittaa vain yhden suorituksen, josta saa kaksi todistusta, on työmäärä vain hieman enemmän. Näin ollen maksuasetukseen esitetään uutta yhteissuoritetta, jonka maksu vastaa paremmin todellisia kustannuksia. Uusi suorite ei muuta lupamenettelyä haettaessa lupaa poliisilaitokselta, ja edelleenkin on käytössä kaksi todistusta. Poliisiammattikorkeakoulun uuden yhteissuoritteen maksuksi esitetään 220 euroa.

Poistettavat suoritteet

Paikallispoliisin suorite rahankeräyslupan muutoksesta

Voimassa oleva rahankeräyslaki tuli voimaan 1.3.2020. Vuoden 2020 maksuasetuksesta poistettiin 1.3.2020 alkaen paikallispoliisin suoritteista rahankeräyslupa, koska poliisilaitokset eivät enää lakimuutoksen jälkeen ole myöntäneet uusia rahankeräyslupia, vaan he käsittelevät pienkeräyksistä tehtäviä ilmoituksia. Suorite nimeltään *Rahankeräyslupan muutos* on säilytetty maksuasetuksessa niin pitkään kuin vanhan rahankeräyslain mukaisia määräaikaista rahankeräyslupia on voinut olla voimassa. Vanhoja rahankeräyslupia on muutettu vähän kuluneiden vajaan viiden vuoden aikana. Vuonna 2020 uuden lain voimaantulon jälkeen muutoksia tuli yhdeksän, vuonna 2021 seitsemän ja vuonna 2022 yksi. Vuonna 2023 muutoshakemuksia ei tullut yhtään ja samoin nyt kuluvana vuonna muutoshakemuksia ei ole tullut syyskuun loppuun mennessä yhtään.

Ehdotetaan poistettavaksi paikallispoliisin suorite rahankeräyslupan muutoksesta. On hyvin epätodennäköistä, että vanhaa poliisilaitoksen myöntämää rahankeräyslupaa muutettaisiin enää vuoden 2025 tammi-helmikuun ajaksi. Jos tällainen muutoshakemus kuitenkin tulisi, voidaan siitä periä maksu muihin suoritteisiin kuuluvan *Muu hakemuksesta annettava päätös* -suoritteen mukaisesti.

Tekstimuutokset

Henkilökorttisuoritteen nimenmuutos

Nimenmuutosta esitetään paikallispoliisin henkilökorttien ryhmään kuuluvaan Lukkiintuneen kortin avaamispyyntö -suoritteeseen. Suoritteen uusi nimi olisi *Kansalaisvarmenteen aktivointitunnusluvun uusiminen (sisältää DVV:n maksun aktivointitunnusluvun tilauksesta)*. Suoritteen nimeä tulee muuttaa, koska tosiasiallisesti kyseessä ei ole lukkiutuneen kortin avaamisesta. Lukkiutunutta kansalaisvarmennetta ei ole mahdollista avata, vaan on haettava kokonaan uutta henkilökorttia. Kyseessä on koodi, jolla kansalaisvarmenteen voi aktivoida. Koodin tilaaminen voi olla tarpeellista, mikäli se on esimerkiksi hukkunut eikä kansalaisvarmennetta ole ennatetty aktivoida. Aktivointikoodia tarvitaan myös esimerkiksi PIN-koodin vaihtamiseen.

Maksujen tarkistukset liitteeseen

Muutoksia esitetään kaikkiin paikallispoliisin, Poliisihallituksen ja Poliisiammattikorkeakoulun kiinteämaksuisten suoritteiden luparyhmiin. Lisäksi maksuasetuksen maksutaulukon Muut suoritteet-ryhmän suoritteisiin ehdotetaan muutoksia.

Vaikutukset ja kustannusvastaavuudet

Lupatuotot ja volyymit

Lupavolyymin ennustetaan nousevan kuluvana vuonna 2024 korkeammalle kuin vuonna 2023. Volyymin kasvu selittyy henkilökorttien kasvaneesta kysynnästä. Syyskuun lopun 2024 tilanteen

perusteella lupatuottoja ennustetaan tulevan yhteensä noin 63 milj. euroa, mikä on noin 3 milj. euroa enemmän kuin kuluvan vuoden hinnoittelua tehtäessä arvioitiin.

Lupasuoritteiden volyymiennusteet ovat kulvana vuonna pitkälti syksyllä 2023 tehdyn arvion mukaisia muissa lupakokonaisuuksissa paitsi henkilökorteissa. Henkilökorttivolyymin ennuste kuluvalla vuodelle oli 440 000–450 000, mutta jo pitkään on ollut nähtävissä, että henkilökorttihakemusten määrä nousee yli 500 000 rajan.

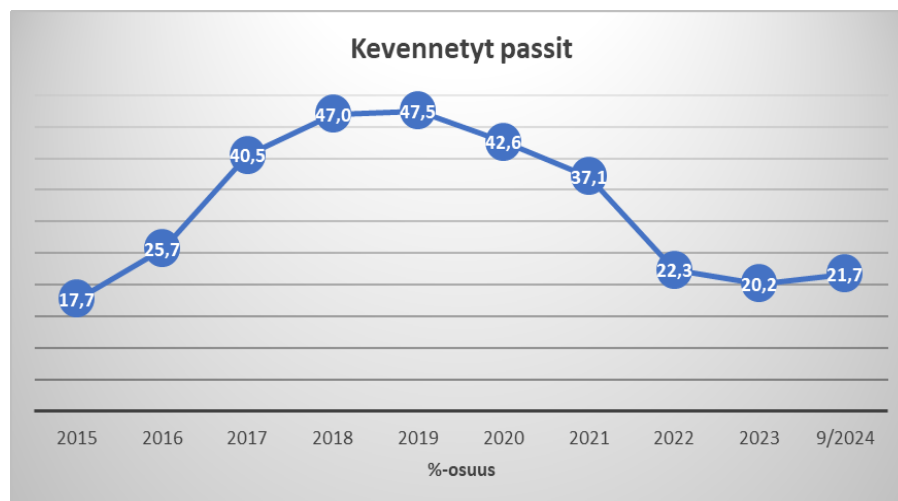
Taulukko 1. Suoritteet luparyhmittäin vuosina 2021–2025 (arvio)

Myyntilkm	2021	2022	2023	2024, arvio	2025, arvio
Ampuma-aseet	58 715	60 503	60 891	61 000	60 500
Henkilökortit	383 086	404 921	430 312	515 000	375 000
Passit	611 549	1 009 355	814 928	820 000	450 000
Turva-ala	16 039	19 038	19 965	20 000	19 500
Muut luvat	12 386	17 431	18 804	19 000	19 000
Yhteensä	1 081 775	1 511 248	1 344 900	1 435 000	924 000

Vuonna 2025 tulee kuluneeksi viisi vuotta ensimmäisestä koronavuodesta ja tämä heijastuu volyymiarvioihin. Passien ja henkilökorttien viiden vuoden voimassaoloajan vuoksi koronavuonna 2020 haetut matkustusasiakirjat tulevat pääosin uusittaviksi vuonna 2025. Passihakemuksia tuli vuoden 2020 alussa normaalisti, mutta sen jälkeen koronapandemian alettua maaliskuussa lupamäärät romahtivat selvästi normaalia matalammalle tasolle. Myös henkilökorteissa määrät putosivat, mutta eivät niin paljon kuin passeissa. Vuoden 2025 passien lupavolyymiksi arvioidaan 450 000, mikä on sama kuin vuoden 2020 volyymi ja henkilökorttien volyymiksi arvioidaan 375 000, mikä on noin 60 000 henkilökorttisuoritetta enemmän kuin vuonna 2020. Henkilökortin suosio on jatkanut kasvuaan ja kasvun uskotaan ulottuvan osaltaan myös vuoteen 2025. Muiden luparyhmien volyymien arvioidaan pysyvän vuonna 2025 vuosien 2023 ja 2024 tasolla.

Käyntiasiointimäärät erityisesti passi- ja henkilökorttiasioissa ovat pysyneet kahden edellisen vuoden tavoin korkealla johtuen kevennetyssä menettelyssä olevien hakijoiden alhaisesta määrästä. Kevennetyssä menettelyssä olevien hakijoiden osuuden arvioidaan lähtevän pienen nouseen tästä vuodesta lähtien, mutta osuus on kuitenkin edelleen vuonna 2025 matala. Kevennetyjen passien osuus on hieman suurempi kuin kevennetyjen henkilökorttien. Vuonna 2015 kevennetyjen passien osuus kokonaismäärästä oli 17,7 %, vuonna 2019 se oli huipussaan 47,5 % ja vuonna 2023 vastaava luku oli 20,2 %.

Kuvio 1. Kevennetyjen passien osuus (%)

Passien ja henkilökorttien sähköisen asioinnin osuuksissa ei odoteta tapahtuvan oleellisia muutoksia. Sähköisesti vireille laitettujen passihakemusten osuus on tällä hetkellä noin 87 prosenttia ja sähköisesti vireille laitettujen henkilökorttien osuus noin 65 prosenttia. Poliisilaitosten myöntämistä turva-alan luvista sähköisesti vireille laitettujen osuus on 68 prosenttia. Näissä kaikissa luparyhmissä sähköisen asioinnin osuudet ovat vakiintuneet, eikä niissä ole juurikaan tapahtunut muutoksia muutama vuoteen. Sen sijaan ampuma-aseiden sähköinen vireille laitto alkoi 1.3.2024 ja poliisilaitosten luvista jo noin 50 prosenttia on laitettu vireille sähköisen asioinnin kautta kuluvan vuoden aikana. Muut luvat -ryhmän asioista sähköisesti vireille laitettujen osuus on noin 45 prosenttia.

Arvio vuoden 2025 lupatuotoista on 49,6 milj. euroa ja kokonaislupavolyymin arvio on 924 000. Lupapalvelujen kustannusvastaavuusennuste yhteensä vuodelle 2025 on 100 prosenttia. Ilman esitettäviä maksujen muutoksia poliisin lupatuottojen alijäämäisyys olisi noin 8 milj. euroa. Matkustusasiakirjojen osuus koko lupavolyymiarviosta vuonna 2025 on 89 prosenttia. Maksuesitykset perustuvat näihin ennusteisiin.

Luparyhmäkohtainen laskenta ja maksuesitykset

Poliisihallitus on laskenut viime vuosien tapaan luparyhmäkohtaiset kustannusvastaavuusennusteet hinnoittelun pohjaksi. Kunkin luparyhmän laskelmissa on mukana vuoden 2023 tilinpäätöstieto, vuoden 2024 kustannusvastaavuusennuste ja vuoden 2025 kustannusvastaavuusarvio. Luvat ja ilmoitukset on jaettu neljään eri ryhmään, jotka ovat matkustusasiakirjat, ampuma-aseluvat, turva-alan luvat sekä muut luvat. Muut luvat -ryhmä sisältää arpajais- ja rahankeräysasiat, yleisötilaisuusasiat ja muut yksittäiset luvat ja ilmoitukset.

Laskennassa on kohdistettu kustannukset suoraan kullekin luparyhmälle, mikäli se on ollut mahdollista. Tällaisia kustannuksia ovat mm. henkilöstökustannukset sekä palveluiden ostoihin sisältyvät lupien painatuskustannukset. Erilliskustannuksia on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaan joko työajan, volyymin tai asiantuntija-arvioihin perustuen. Maksullisiin lupapalveluihin kohdistuvat yhteiskustannukset on pääosin jaettu luparyhmiin volyymin mukaan, mutta poistoissa ja tietojärjestelmäkustannuksissa on taustalla erilliset laskelmat.

Matkustusasiakirjat

Digi- ja väestötietovirastolta saadun lausunnon mukaan vuonna 2025 henkilökortissa olevan kansalaisvarmenteen maksu nousisi 2,29 euroa (uusi maksu 13,49 euroa) ja henkilökortin biovarmenteen maksu nousisi 0,50 euroa (uusi maksu 2,60 euroa). Myös passin biovarmenteen maksu nousisi 0,50 euroa (uusi maksu 2,60 euroa). Passin biovarmenteen alennettu maksu sotaveteraaneille pysyisi ennallaan (1,60 euroa).

Muutoksia esitetään lähes kaikkiin passi- ja henkilökorttisuoritteisiin merkittävän kysynnän laskun ja erilaisten kustannuserien nousun vuoksi. Passien ja henkilökorttien sähköisen asioinnin suoritteiden maksuista perittävää maksueroa esitetään kavennettavaksi nykyisestä kuudesta eurosta neljään euroon, mutta sähköinen vireille laitto – ja asiointi säilyy pääsääntönä myös jatkossa. Sähköisestä vireille laitosta huolimatta suurin osa passi- ja henkilökorttiasiakkaista on myös vuonna 2025 kevennetyn menettelyn ulkopuolella ja heidän on tultava henkilökohtaisesti tunnistautumaan poliisiasemalle.

Henkilökohtaisesti vireille laitettujen passien maksuja esitetään korotettavaksi 7 euroa ja sähköisiä passihakemuksia 9 euroa. Muutosten jälkeen passi maksaisi henkilökohtaisesti vireille laitettuna 57 euroa (nykyinen maksu 50 euroa) ja sähköisesti vireille laitettuna 53 euroa (nykyinen maksu 44 euroa).

Henkilökohtaisesti vireille laitettujen henkilökorttien maksua ehdotetaan korotettavaksi 9 euroa ja sähköisiä henkilökorttihakemuksia 11 euroa. Kaksi euroa suurempi korotus henkilökorteissa johtuu

DVV:n kansalaisvarmenteen maksun korotuksesta. Henkilökortin uusi maksu olisi henkilökohtaisesti vireille laitettuna 67 euroa (nykyinen maksu 58 euroa) ja sähköisesti vireille laitettuna 63 euroa (nykyinen maksu 52 euroa). Henkilökorttia on mahdollista hakea jatkossa edelleen yhteismyöntönä passin kanssa. Yhteismyönnössä maksuero pysyisi samana eli henkilökortti olisi kahdeksan euroa halvempi kuin yksittäin haettuna.

Yksittäisistä suoritteista suurin korotus kohdistuisi väliaikaiseen henkilökorttiin tarkemman prosessitarkastelun perusteella. Väliaikaiseen henkilökorttiin sisältyy enemmän työtä kuin tavalliseen henkilökorttiin, koska sen osalta tulee selvittää erityisten edellytysten olemassaolo. Lisäksi asiakirja tulostetaan ja kootaan virkailijan toimesta.

Matkustusasiakirjojen kustannusvastaavuuden ennustetaan olevan kuluvalle vuodelle pienempi kuin vuoden 2023 tilinpäätöksessä. Vuonna 2025 kustannusvastaavuuden arvioidaan putoavan edelleen volyymin laskun vuoksi. Passien ja henkilökorttien volyymin laskulla on merkitystä myös muiden luparyhmien kustannusvastaavuuteen, koska joidenkin kustannuserien jakoperusteena on volyymi. Passien ja henkilökorttien volyymin ennustetaan lähtevän kasvuun taas vuodesta 2026 lähtien.

Poliisilaitoksilla on ollut maksulliseen toimintaan (matkustusasiakirjat) kohdistuva ns. lisäresurssi 38,6 htv käytössä vuoden 2022 keväästä lähtien. Lisäresurssi on koko ajan ollut tarkoitettu käytettäväksi ainoastaan maksullisten passi- ja henkilökorttiasioiden käsittelyyn. Lisäresurssia jaettiin volyymin kasvun johdosta ja erityisesti sen vuoksi, että kevennetyssä sähköisessä menettelyssä olevien passin ja henkilökortin hakijoiden määrä on ollut alhaisella tasolla. Asiakaskäyntimäärät ovat olleet siis korkeita, mikä on vienyt työaikaa. Matkustusasiakirjojen merkittävän volyymin laskun vuoksi lisäresurssia ei enää jaeta vuodelle 2025.

Taulukko 2. Matkustusasiakirjojen kustannusvastaavuuden kehitys

Matkustusasiakirjat	2023	2024 ennuste	2025 arvio
Tuotot	53 426 546	55 687 000	41 138 400
Erilliskustannukset	26 813 443	31 007 000	23 873 000
Yhteiskustannukset	12 013 531	13 822 000	11 853 000
Kustannukset yhteensä	38 826 974	44 829 000	35 725 000
Kustannusvastaavuus %	138 %	124 %	115 %

Ampuma-aseluvat

Paikallispoliisin ampuma-asemaksuihin esitetään 12–14 prosentin korotusta luparyhmän kustannusvastaavuuden alijäämäisyyden ja kustannusten nousun vuoksi. Esimerkiksi aseluvan uusi maksu olisi 126 euroa (nykyinen maksu 113 euroa). Myös osaan Poliisihallituksen ampuma-aseasioiden suoritteiden maksuihin esitetään korotuksia; lupasuoritteiden osalta korotukset olisivat 12–14 prosenttia ja muiden julkisoikeudellisten suoritteiden osalta 6–11 prosenttia. Ase-elinkeinoluvan haltijalta perittävään valvontamaksuun ei esitettäisi muutoksia. Edellisen kerran Poliisihallituksen ampuma-asesuoritteita on tarkasteltu laajemmin vuoden 2022 maksuasetukseen.

Tavoitteena on saada ampuma-asemaksujen kustannusvastaavuus nousemaan tulevien vuosien aikana. Ampuma-aseasioissa suurimmat kustannukset muodostuvat henkilöstökustannuksista. Ampuma-asesuoritteet ovat pitkälti työaikaa ja tapauskohtaista harkintaa vaativia suoritteita.

Aseasioissa jatkuu edelleen Askel-hanke, jossa kehitetään uusi asiantkäsittely- ja valvontajärjestelmä Lipas. Järjestelmän ensimmäisen vaiheen käyttöönotto on tämänhetkisen arvion mukaan alkuvuodesta 2027. Sähköisen asiointin palveluja on otettu käyttöön vaiheittain vuoden

2024 aikana. Hakemus- ja ilmoitusasioiden sähköistä asiointia on mahdollistettu yksityishenkilöille, yrityksille ja yhteisöille sekä asealan elinkeinonharjoittajille.

Askel-hankkeen viivästyminen on aiheuttanut aseasioihin tietojärjestelmä- ja prosessikehityksen välitilan, joka vähentää työmäärän kasvuna kustannusvastaavuutta, vaikka aselupien hintoja korotetaan. Sisäministeriö pyytää Poliisihallitukselta ennen seuraavan maksuasetuksen valmistelua selvitystä Askel-hankkeen aikataulusta, kehittämis- ja muista kustannuksista, vaikutuksesta aseasioiden kustannusvastaavuuteen ja työprosesseihin sekä muusta toiminnan tehostamisesta arvioidakseen kestävästi kokonaiskuvan ja vaikutuksen maksuasetukseen.

Taulukko 3. Ampuma-aselupien kustannusvastaavuuden kehitys

Ampuma-aseluvat	2023	2024 ennuste	2025 arvio
Tuotot	4 578 139	4 921 000	5 517 000
Erilliskustannukset	6 822 112	6 994 000	7 175 000
Yhteiskustannukset	1 044 435	1 072 000	1 222 000
Kustannukset yhteensä	7 866 548	8 066 000	8 396 000
Kustannusvastaavuus %	58 %	61 %	66 %

Turva-alan luvat

Paikallispoliisin turva-alan maksuihin esitetään 15–18 prosentin korotuksia kustannusvastaavuuden alijäämäisyyden ja kustannusten nousun vuoksi. Esimerkiksi suoritteet järjestyksenvalvojaksi hyväksyminen ja vartijaksi hyväksyminen maksaisivat molemmat jatkossa 70 euroa (nykyinen maksu 60 euroa). Myös lähes kaikkia Poliisihallituksen turva-alan maksuja esitetään korotettavaksi 12–14 prosentin verran. Edellisen kerran niitä on tarkasteltu vuoden 2022 maksuasetukseen. Ainoastaan turvallisuusalan elinkeinolupien haltijoilta perittävään valvontamaksuun ei esitetä korotusta, koska valvontamaksua muutettiin juuri kuluvalle vuodelle.

Taulukko 4. Turva-alan lupien kustannusvastaavuuden kehitys

Turva-alan luvat	2023	2024 ennuste	2025 arvio
Tuotot	1 096 418	1 300 000	1 491 000
Erilliskustannukset	904 261	1 027 000	1 140 000
Yhteiskustannukset	403 932	419 000	459 000
Kustannukset yhteensä	1 308 194	1 446 000	1 599 000
Kustannusvastaavuus %	84 %	90 %	93 %

Muut luvat

Paikallispoliisin muut luvat -ryhmän lupiin ja ilmoituksiin sekä Poliisihallituksen arpajais- ja rahankeräyssuoritteiden esitetään keskimäärin noin 32 prosentin korotuksia (vaihteluväli 29–36 prosenttia) kustannusvastaavuuden alijäämäisyyden ja kustannusten nousun vuoksi. Esimerkiksi pienkeräysilmoituksen uusi maksu olisi 90 euroa (nykyinen maksu 68 euroa) ja yleisötalaisuutta

koskevan ilmoituksen maksu nousisi 50 euroon (nykyinen maksu 38 euroa). Rahankeräyslupan uusi maksu olisi 400 euroa (nykyinen maksu 300 euroa). Maksu on ollut samansuuruinen vuoden 2020 lainmuutoksesta lähtien.

Vuoden 2023 maksuasetukseen lanseerattu uusi maksumalli yleisötilaisuuksista on omaksuttu hyvin käyttöön. Alkuperäisestä arviosta poiketen poliisilaitokset ovat kuitenkin tehneet ennakoitua vähemmän vaativia päätöksiä, mikä tarkoittaa arvioitua vähemmän tuottoja. Yleisötilaisuusasioissa on myös työaika kasvanut ennakoitua enemmän. Erilaisissa poliisilaitosten koulutustilaisuuksissa kuten lupavalvonnan seminaarissa ja yleisötilaisuusasioiden koulutuksissa on kuluvan vuoden syksyllä ohjeistettu tarkemmin työaikakirjausten merkitsemistä. Odotusarvo on, että ensi vuonna työaikakirjausten tarkkuus ja laatu paranee tältä osin ja näkyy siten henkilöstökustannuksissa. Kyseistä luparyhmää rasittaa vielä vuonna 2025 muutamalle kuukaudelle kohdistuvat poistot (Rabitan muutokset uuden rahankeräyslain johdosta), mutta ensi vuoden jälkeen ne poistuvat kokonaan.

Taulukko 5. Muiden lupien kustannusvastaavuuden kehitys

Muut luvat	2023	2024 ennuste	2025 arvio
Tuotot	1 004 329	1 060 000	1 432 000
Erilliskustannukset	3 648 557	3 433 000	3 369 000
Yhteiskustannukset	508 448	507 000	488 000
Kustannukset yhteensä	4 157 005	3 940 000	3 858 000
Kustannusvastaavuus %	24 %	27 %	37 %

Maksujen korotukset olisivat tarpeen myös sen vuoksi, että poliisi pystyy turvaamaan lupapalveluiden tuottamiseksi tarpeellisen henkilöstöresurssin vuodelle 2025 sekä parantamaan palvelun laatua vastaamaan paremmin odotuksia mm. ajanvarauksen saatavuudelle.

Poliisihallitus pyrkii vaikuttamaan kustannusvastaavuuteen kaikissa luparyhmissä myös työaikakirjausten laadun parantamisen kautta muun muassa ohjeistamalla koulutuksissa maksullisen toiminnan ja lupavalvonnan eroavaisuuksista, työaikakirjausten merkityksestä ja niiden vaikutuksesta poliisin maksujen määrittämiseen.

Sisäministeriö pyytää Poliisihallitukselta ennen seuraavan maksuasetuksen valmistelua selvitystä muita lupia koskevista kustannusvastaavuuteen vaikuttavista toimenpiteistä.

Muut maksut

Poliisiammattikorkeakoulun kaikkiin kiinteämaksuihin suoritteisiin esitetään korotuksia yhtä suoritetta lukuun ottamatta. Korotukset perustuvat suoritteiden tuottamiseen osallistuvien henkilöiden palkkausten muutoksiin, matkakulujen nousuun ja yleiseen kustannustason nousuun.

Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu sisäministeriön poliisiosastolla yhteistyössä Poliisihallituksen kanssa.

Valtiovarainministeriö on antanut asiassa 13.11.2024 päivätyn lausunnon. Lausunnossa on esitetty muutoksia eri luparyhmien hinnoitteluun ja sitä kautta kustannusvastaavuuteen. Lausunnossa esitetyt sisältömuutokset on pyritty ottamaan asetusaikataulun mahdollistamissa rajoissa huomioon.

Aseasioiden ja muiden lupien osalta valmistelua jatketaan selvitysmuodossa asian laajuuden ja monimutkaisuuden vuoksi lisäksi ensi vuonna. Edellä mainitun vuoksi asetus on voimassa ainoastaan kuusi kuukautta, 30.6.2025 saakka.

Kyseessä on valtion maksujen vahvistaminen, joiden maksutulot ovat vuositasolla vähintään 5 miljoonan euron määräiset. Tällaiset asiat tulee asioiden käsittelystä raha-asiainvaliokunnassa annetun valtioneuvoston määräyksen (TM0201; 3.1.2002, muut. 15.11.2012) kohdan 2.2.8 mukaan käsitellä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa.

Asetusehdotusta ei ole asian kiireellisyyden vuoksi tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025 ja se olisi voimassa 30 päivään kesäkuuta 2025 saakka.

Suoritteesta, jota koskeva asia on vireillä tämän asetuksen voimaan tullessa, perittäisiin maksu tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Liitteet

Poliisin suoritteiden maksumuutokset 2025 (voimassa 30.6.2025 saakka)

Poliisin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma